

پرسش نامه ششمین مرحله

دوره غیر حضوری

نجم البلاغه خوانی

معاونت آموزشی تربیتی جامعه الزهراء سلام الله علیها

اداره کل امور تربیتی

اداره قرآن و حدیث

باسمه تعالی

مقام معظم رهبری مدظله العالی: "این کتاب (نهج البلاغه) وقتی در کنار قرآن قرار گیرد یقیناً تالی قرآن است، یعنی ما دیگر کتابی نداریم که دارای این حد از اعتبار و جامعیت و قدمت باشد، لذا احیای نهج البلاغه تنها وظیفه شیعیان نیست، بلکه وظیفه همه مسلمانان است، همه مسلمانان به عنوان احیای یک میراث بی نظیر اسلامی باید نهج البلاغه را زنده کنند. و این احیای نه فقط به معنای کثرت چاپ - که خوب زیاد هم چاپ شده - بلکه به معنای تحقیق در آن است." ۱

اداره قرآن و حدیث وابسته به اداره کل تربیتی معاونت تربیتی فرهنگی جامعه الزهراء سلام الله علیها در راستای ترویج نهج البلاغه خوانی و انس طلاب با این کتاب سترگ و با هدف گسترش دامنه مطلعان و مبلغان معارف و فرهنگ علوی ششمین مرحله از دوره غیر حضوری «نهج البلاغه خوانی» را برگزار می نماید:

منبع: نهج البلاغه، خطبه ۲۰۰ تا ۲۳۹

مهلت تحویل پاسخنامه: ۲۰ آذر ۱۳۹۶

آیین نامه

توجه به نکات زیر جهت شرکت در این دوره حائز اهمیت است:

۱. تمام پاسخ ها با مراجعه شخص شرکت کننده باشد.
۲. پاسخ ها در برگه **ae** و با مشخصات کامل (نام و نام خانواگی، نام پدر، کد ملی، کد تحصیلی، نام بخش محل تحصیل، شماره تماس و ایمیل) ارائه گردد.
۳. طلاب حضوری می توانند پاسخ نامه های تایپ شده یا دستنویس خود را به صورت حضوری به آموزشگاه امام رضا علیه السلام، سرای ثقلین تحویل دهند.
۴. طلاب غیر حضوری فایل word یا pdf پاسخ نامه های خود را به پست الکترونیک اداره قرآن و حدیث به آدرس hadith@jz.ac.ir ارسال کنند.

۱- بیانات مقام معظم رهبری در کنگره پنجم نهج البلاغه، ۱۳۶۳

راهنمای دوره:

- با خلوص نیت و با طهارت سرسفره نهج البلاغه بنشینیم خواهیم دید همانطور که خود وعده داده اند به ما از چشمه سار علم و معرفت خویش خواهند چشاند.
  - در این طرح نیاز به کتب شرح و تفسیر نداریم چون هدف آشنایی با کلام حضرت است .
  - اگر در حین مطالعه به سوال برخورد کردید صبر کنید با مطالعه بیشتر در حکمتها، نامه ها و خطبه ها به جواب سوالتان می رسید؛ و در صورت لزوم با مراجعه به فهرست موضوعی انتهای ترجمه مرحوم دشتی در موضوع مدنظران، با کمک نهج البلاغه به جواب سوالتان خواهید رسید .
  - در دور اول قرائت نهج البلاغه برخلاف آنچه گفته شده که نهج البلاغه سنگین و مشکل است، در می یابید بیش از ۷۰ درصد نهج البلاغه حتی برای نوجوانان و عوام قابل فهم است.
  - می توانید با تشکیل حلقه ای از اعضای خانواده ، دوستان و علاقه مندان برای تشکیل جلسه معرفتی نهج البلاغه خوانی اقدام کنید.
  - دوره در ۱۲ مرحله برگزار خواهد شد.
  - شروع خواندن از حکمتها (خواندن از آسان به سخت، حکمتها کاربردی تر و آسان تر است و این مجال را به ما خواهد داد تا با ادبیات و سیاق کلام حضرت آشنا شویم).
- خواندن نامه ها از آخر به اول؛
- خواندن خطبه ها از آخر به اول؛

مقدمه:

نهج البلاغه در مکتب تشیع:

سیدرضی (رحمت الله علیه) که خود همت به جمع آوری این اثر سترگ گماشته و با نهج البلاغه جاودانه شده و همچون قطره‌ای که خود دریا شده می‌نویسد:

«جویندگان و سود برندگان از آن زیاد است و این به دلیل گران سنگی و قدر و منزلت این کتاب در فراهم داشتن شگفتی‌های سخن‌وری و زبان آوری اوست»^۲.
در همین راستا باز هم سیدرضی می‌نویسد:

بعد از قرآن و بیانات پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) هر کلام و خطبه و مقاله‌ای را که خواندم و شنیدم توانستم با آن رقابت کنم و بهتر از آن یا همانندش را بگویم مگر کلمات امیرالمؤمنین علی علیه السلام را که هر چه کوشیدم توانایی رقابت با آن را در خود نیافتم.^۳

مرحوم ملا صالح روغنی قزونی (رحمت الله علیه)

یکی از شارحان بزرگ فارسی نهج البلاغه مرحوم ملا صالح روغنی قزونی (رحمت الله علیه) است که در عهد شاه عباس دوم (سلیمان صفوی) می‌زیسته و از مترجمان زبردست عصر خویش بوده و ترجمه‌ها و شرح‌های او بر کتب مهمی چون نهج البلاغه، صحیفه سجاده و مثنوی رومی در دربار صفوی مقبولیت تام داشته است. وی از شاگردان حکیم متبحر میرداماد می‌باشد مهم‌ترین اثر وی شرح نهج البلاغه به فارسی است که به گفته مرحوم شیخ آقا بزرگ تهرانی از سودمندترین و مفیدترین شرح‌های نهج البلاغه است. که البته چاپ هم شده است. ایشان نهج البلاغه را جامع و عدیم‌المثل و فوق طاق بشری دانسته است.^۴

^۲ - حکمت اسلام، مولا صالح روغنی قزونی، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۴، ص ۱۲.

^۳ - محمد امین النواوی: جولات اسلامیه، بیروت، ۱۹۸۰، ج ۳، ص ۹۹.

^۴ - الذریعه، ج ۱۴، ص ۱۲۸.

✓ سوالات مرحله ششم نهج البلاغه خوانی (خطبه ۲۰۰ تا ۲۳۹)

➤ سوالات تستی

- (۱) چرا تمام قوم ثمود در عذاب کشتن ناقه شریک هستند؟ (خطبه ۲۰۱)
- الف) چون همه با هم ناقه صالح را کشتند.
ب) چون همه به انجام دادن این عمل راضی بودند.
ج) چون مقدمات کار را با هم فراهم کرده بودند.
د) چون فایده اش به همه رسیده بود
- (۲) چرا امیرالمومنین (علیه السلام) به حفظ جان امام حسن و امام حسین (علیهم السلام) بسیار توجه داشتند؟ (خطبه ۲۰۷)
- الف) چون حسنین (علیهم السلام) یادگاران حضرت زهرا (سلام الله علیها) بودند.
ب) چون آنها جوان بودند و حیف بود زود شهید شوند.
ج) چون می خواست بعد از ایشان حاکم جامعه اسلامی باشند.
د) چون می ترسید با شهادت حسنین (علیهم السلام) نسل رسول خدا (صلی الله علیه وآله) از بین برود.
- (۳) رفتار عاقلانه در مواجهه با قبور در گذشتگان چیست؟ (خطبه ۲۲۱)
- الف) اندوهگین شدن
ب) فخر فروشی
ج) فروتنی
د) ترس از روز واپسین

۴) امیرالمومنین (علیه السلام) دلیل اصلی شورش سپاهیان خود در جریان حکمیت را چه بیان کرده اند؟ (خطبه ۲۰۸)

الف) دوست داشتند زنده بمانند.   ب) وسوسه های منافقان داخلی

ج) حيله های عمروعاص   د) فریفته شدن به غنایم جنگی

۵) طبق بیان امیرالمومنین (علیه السلام) ریشه کوه ها در کجا نفوذ کرده است؟ (خطبه ۲۱۱)

الف) در اعماق زمین   ب) در درون آب ها

ج) در آسمان ها   د) ریشه ی کوه ها در هم تنیده است

۶) جای خالی این جمله با کدام کلمه تکمیل می گردد؟ « فَإِنَّ ..... مِفْتَاحُ سَدَادٍ وَ... نَجَاةٌ

مِنْ كُلِّ هَلَكَةٍ بِهَا يَنْجَحُ الطَّالِبُ وَ يَنْجُو الْهَارِبُ » (خطبه ۲۳۰)

الف) التقوی الله   ب) العمل الصالح   ج) الزهد

فی الدنيا   د) الامر بالمعروف

۷) این جملات مولا علی (علیه السلام) توصیف کدام گزینه می باشد؟: « حيله گر و فریبنده و

نیرنگ باز است، بخشنده ای باز پس گیرنده، و پوشنده ای برهنه کننده است » (خطبه ۲۲۱)

الف) معاویه   ب) دوست ناشایست

ج) شیطان   د) دنیای حرام

۸) در میان حقوق الهی بزرگترین حق چه می باشد؟ (خطبه ۲۱۶)

الف) حق برادر دینی   ب) حق پدر و مادر

ج) حق حاکم بر مردم و بالعکس   د) حق همسایه

۹) پیشنهاد امیرالمومنین (علیه السلام) در ماجرای حکمیت برای نمایندگی لشکر خود چه کسی بود؟ (خطبه ۲۳۸)

الف) عمار یاسر
ب) عبدالله بن عباس
ج) مالک اشتر
د) اشعث

۱۰) امیرالمومنین (علیه السلام) در این عبارات از چه کسانی شکوه می کنند؟ «پیوند خویشاوندی مرا بریدند، و کار مرا دگرگون کردند، و همگی برای مبارزه با من در حقی که از همه آنان سزاوارترم، متحد گردیدند» (خطبه ۲۱۷)

الف) قبیله قریش
ب) مردم کوفه
ج) خلفای غاصب
د) اصحاب پیامبر (صلی الله علیه و آله)

➤ سوالات تشریحی

- ۱) چرا امیرالمومنین (علیه السلام) با وجود دارا بودن نعمتهای دنیوی با زهد و ساده زیستی زندگی می کردند؟ (خطبه ۲۰۹)
- ۲) توصیه امیرالمومنین (علیه السلام) به مردم درباره ثروت شان چه بود و چرا؟ (خطبه ۲۰۳)
- ۳) ویژگی های روزگار امیرالمومنین (علیه السلام) که تصویری از روزگار امروز ما هست را طبق بیان مولا علی (علیه السلام) توصیف کنید؟ (خطبه ۲۳۳)
- ۴) امیرالمومنین (علیه السلام) در جواب سران ناکثین که اعتراض کرده بودند چرا با ما مشورت نمی کنی!، چه پاسخی دادند؟ (خطبه ۲۰۵)
- ۵) طبق بیان امیرالمومنین (علیه السلام) چگونه می توان بوسیله نعمتهای دنیایی، سعادت اخروی را نیز به دست آورد؟ (خطبه ۲۰۹)
- ۶) زاهدان چگونه با دنیا تعامل می کنند؟ (خطبه ۲۳۰)

- ۷) تفاوت امیرالمومنین (علیه السلام) و معاویه ملعون در نوع سیاست ورزی چه بود؟ (خطبه ۲۰۰)
- ۸) طبق بیان مولا علی (علیه السلام) اقسام راویان حدیث را نام برده و گروه اول را کامل معرفی کنید؟ (خطبه ۲۱۰)
- ۹) از صفات اهل ذکر، ۵ مورد را بیان کنید؟ (خطبه ۲۲۲)
- ۱۰) پنج مورد از فضائل خاندان پیامبر (علیه السلام) را که امیرالمومنین (علیه السلام) بیان کرده اند، ذکر کنید؟ (خطبه ۲۳۹)
- ۱۱) به نظر امیرالمومنین (علیه السلام) به جای دشنام دادن به دشمن، چه باید گفت؟ (خطبه ۲۰۶)
- ۱۲) امیرالمومنین (علیه السلام) علت تفاوت انسانها را ناشی از تفاوت سرشت آنها می داند، این نظر را بیشتر توضیح دهید؟ (خطبه ۲۳۴)
- ۱۳) هنگام هجوم مرگ بر انسان چه اتفاقاتی می افتد؟ (خطبه ۲۳۰)
- ۱۴) این کلام امیرالمومنین (علیه السلام) را ترجمه کرده و مفهوم آن را توضیح دهید؟ «لَا تَجْتَمِعُ عَزِيمَةٌ وَ وَكِيْمَةٌ» (خطبه ۲۴۱)
- ۱۵) با بعثت نبی مکرم اسلام (صلی الله علیه وآله) چه اتفاقاتی افتاد؟ (خطبه ۲۱۳)
- ۱۶) اگر چشم های عبرت بین و گوش های شنوا پیام مردگان را می شنیدند، آنها چه به ما می گفتند؟ (خطبه ۲۲۱)
- ۱۷) طبق بیان امیرالمومنین (علیه السلام) هر گاه در جامعه ای مردم و حاکم حق یکدیگر را رعایت کنند چه اتفاقی می افتد؟ (خطبه ۲۱۶)
- ۱۸) فضائل جناب سلمان فارسی را در کلام مولا علی (علیه السلام) بیان کنید؟ (خطبه ۲۲۸)
- ۱۹) صفات عالمان حقیقی را از نگاه امیرالمومنین (علیه السلام) بیان کنید؟ (خطبه ۲۱۴)
- ۲۰) گوشه ای از مرثیه سرایی مظلومانه امیرالمومنین (علیه السلام) بر مصیبت حضرت زهرا (سلام الله علیها) را بیان کنید؟ (خطبه ۲)
- درناه حضرت صاحب الامر (علیه السلام) پانزده و موفقی باشید.